

BALSAS.

Lietuwiszkasis Balsas iszeina 3syk ant mėnesio.

Kasztuoja ant metu 2 dorėlu, o Auropoje 3 dorėlai. Atskiras numeris 5 c.

Už colį apgarsinimu ant metu 10 dorėlu, o wieną sykį garsinant 20 centu už kožną eilutę.

Rėdytojas JONAS SZLUPAS, SHENANDOAH Pa.

PIGIAUSIA WIETA PERKANT

naminius daigtus, **Šiuwimo MASZYNAS**
WARGONTS, PIANO IR GRABUS
 pas **WILLIAMS & BROS,**
 13 Main Street, Shenandoah Pa.

L. REFOWICH'US

Gražiausia, kas ant szwieto matyta!
 Eikite pas mane pirkti surdotu, kurinos padarė mano brolis Freelande geriaus kaip ant mēros; Szenandorio krauczius nepadarys taip gražiai! Surdotu turiu i 10000 ir pardodu jnos \$ 7 pigiaus kaip kituose kromuose Szenandorio. Kelinēs wisokiū gatnuku ir spalwu. tūriu ju i 500, o tiek pat ir skrybėlu. Ateikite, pažiūrėkite, nekš pigiaus Szenandoryje neparduos!
 10 S. Main St. SHENANDOAH PA.

A. J. MALISZAUCKAS,

Laikau grocerniē, beje parduodu miltus kwietiniūs, ruginiūs piklewotus ir stambius, mėšp rukiytę, torelkas porcelanos, puodukus dėl kawos ir tt. Laikau taip-gi darbiū drapanu daugybę. Parduodu wisoki daigtę pigiaus ne kaip kiti. Szian hetuwininkai pas hetuwininkai.
 Netoli Lehigh Valleys geležinkelduwaro.
 E. CENTRE STREET SHENANDOAH PA.

Dabar stowi žieminēs drapanos ant iszpardawimo! Jei norite užczėdyti piningus ir nusipirkti geras wirszutines drapanas dėl wyrū ir waiku (overcoat no \$ 2.50 iki \$ 25), ateikite i kroma

Wolfo Levine

31 North MAIN St. Shenandoah Pa.

DUONOS IR WISOKIU PYRAGU (PEES, CAKES IR PRETZELS)

...o taip-gi ir wisokiū „candies“ galima gauti labai pigini pas mane, ateikite!

R. Winter,

No 25 S. Main St. SHENANDOAA.

CHAS. DIETZ

parduoda OZEBATUS IR OZEWERYKUS dėl moteriu, wyrū ir waiku, SKRYBELES ir KEPURES už pigią prekę! geriausiajē pardawiniai!

25 S. MAIN ST. SHENANDOAH PA.

ISZ DRAUGIJINĖS UKĖS.

[Tąsa.] *Rankdarbystė.* Senojo gadyneje didelės pabriku išdarbystės nebuvo, tada buvo tiksliai amatninkai, kurie negalėjo daryti daug daigtu, nės instatymai drandė jiems laikyti daug darbininku; prekystė tada buvo taip pat maža ir išdirbiniu nedaug reikėjo. Ilgainiu gyvenimas atsimainė, radosi nauji žmonių reikalai, atrado naujas šalis, kurios reikalavo išdirbiniu ir tt.; tie instatymai turėjo išnykti ir radosi užvedimai, kur dirbo jau daugelis darbininku; tokius darbo užvedimus su daugeliu darbininku vadinama „rankdarbystėmis“; czia, žinoma, esti vienas gaspadorius, kiti-gi samdininkai. Dėlto, kad galėtu atsirasti rankdarbystė, reikia, kad butu žmonės, norintieji parduoti savo darbą, t. y. parsisamdyti. Mės matėme, kad tuomi paczu laiku atsirado daug tokių žmonių per tai, kad žiamę no ju užgrėbė didžiūnai ir vyriausybės. Atsiminkite, kad darbą darbininko mės padalinome i dvi dalis; viena dalis tai „reikalingasis darbas“, o laikas, per kuri atlieka tą darbą tai „reikalingasis darbo laikas“; tai tas laikas, per kuri pa daro tiek daigtu, kiek jam reikia dėl užtaikymo gyvenimui; kitą dali jo darbo vadinsime „pridėtuju darbu“, o laiką, per kuri atlieka šitą darbą, vadinsime „pridėtuju darbo laiku“, tai tas laikas, per kuri jis daro pelną samdytojui. Žinoma, kiekvienas samdytojas nori turėti kuo daugiausiai; pelno, o dėlto reikia, kad jis turėtų kuo daugiausiai „pridėtojo darbo laiko“. Juo ilgiaus darbininkas dirbs, juo daugiau pridėtojo laiko, juo daugiau ir pelno; juo daug aus wël darbininku, juo daugiau ir pelno, nės samdytojas turi pelną no kiekvieno samdininko. Tai dėlko yra naudinga užvesti rankdarbystę. Dirbimas sykiu isz wieno yra dvejopas. Vienas tai toks, kur kiekvienas darbininkas daro wisą daigtą, kaip antai audžia audėklas; toki dirbimą naudinga užvesti, pirma dėlto, kad daug darbininku, tai-gi daug ir pelno; antra dėlto, kad pigiaus pareina kiti reikalingi išdarbystei daigtai; namai, szwiesa, kuras ir tt.; gyvenant amatninkams po wieną, kožnam reikia turėti namus, kuriuos reikia apszwiesti ir tt.; o dirbant sykiu wienai namai, wiena szwiesa ir tt. dėl daugelo darbininku. Yra dar kitoks dirbimas sykiu, kur wieni darbininkai dirba wieną darbą, kiti kitą, treči treczią ir tt., o ant galo iszeina wienas daigtas; taip antai, kad padaryti wežimą, reikia wisoku amatninku, isz kuriu wieni daro stukus, kiti ratus ir tt.; arba nors wienoki amatninkai dirba sykiu, be pasidalina atskiras dalis darbo ir kiekvienas dirba tik wieną dali; žmogus dirbdamas wieną darbą iszmoksta geriaus dirbti, pripranta ir jam geriaus sekasi dirbti; jam nereikia eiti isz wietos i wietą, už tai jis nepraleidžia bereik laiko; dirbdamas wienas žmogus wisą daigtą, negali sykiu wartoti wisu irankiu; taip antai žmogui darancziams peilus reikia keliu irankiu, bet kada jis daro geležtę, tai irankiai, kuriais daro kriaunis, guli be naudos; o kada wienas daro geležtę, kitas kriaunis, treczias aszmenis ir tt., tada irankiai neesti nei walandos be naudos. Padalinus darbą ant dalu, kiek wieną dali darbo lengwu iszmokti ir priprasti labai gerai dirbti, ir lengwiaus iszrasti irankius, o su gera s irankiais dar smagiaus eina darbas; paweizdan Birminghame, Anglijos mēste, yra 500 wisoku plaktuku, isz kuriu kiek wienas iszrastas dėl kitokio darbo. Tai kaip naudinga dirbti daugelui sykiu; už tatau rankdarbystės ir atėmė darbą no daugelo amatninku. Rankdarbystėje skaitlus darbininku darancziu ar tą ar tą darbą turi buti tikrai žinomas ir iszskaitytas; tegul wienas daro aszis, kitas stukus, treczias szpykius (stipinus) ir tt., ir tegul iki wienas padaro ratams szpykius,

kad padaryti stukus, reikia dwieju ir tt.; gaspadorius turi nusamdyti stukas daryti dusyk tiek darbininku, kaip szpykiams, nės jeigu tokiu darbininku bus mažiaus, tai užsiturės darbas, o jeigu daugiau, tai bus per daug tu darbininku. Šitai nenaudingas dalykas dėl išdarbystės. Bet rankdarbystė turi dar ir kitus negerumus; czia daugumas pelno labai priguli no darbininku; jei darbininkas spartus, iszmanus ir rupinasi gerai ir greitai diroti, tai ir pelno daugiau bus; antra, rankdarbystėje, žinoma, wisą daro rankomis, už tatau czia reikalingi meisteriai ir prasti darbininkai, meisterius-gi reikia iszmokinti, kas pareina gana brangiai; treczia, darbas gana sunkus, už tai moterys ir waiškai beweik negali dirbti, o ju darbas butu naudingesnis dėl samdytojo, nės pigesnis. Dėlei šitų priežasziu rankdarbystės neilgai buvo ir ju wietą užėmė išdarbystė maszinomis; maszinu nereikia mokinti, jos nesiprieszija, netinginiauja ir dirba, kaip joms liepia; darbas prie maszinu gana lengwus, ir ji gali atlikti moterys ir net waiškai; sparta darbininko priguli no to, kaip greitai dirba maszina; jis turi spėti ją waldyti; darbas žmogaus czia gana prastas, už tatau darbininkams reikia mažai mokintiesi ir ju darbas esti pigesnis ir tt. Dėlto tai žmonės stengėsi iszrasti maszinas. Rankdarbystėje darbas buvo padalintas ant daug dalu, ir kožna dalis tai gana prastas darbas, dėl kurio nesunku buvo iszmislyti iranki; paskui tas dalis sujungus sykiu gausi masziną daranczią wisą daigtą. Tokiu budu iszmislyjo maszinas. T. b.

APIE KALNIUKUS LIETUWOJE.

Tas raszlas tapė skailytas wiename musu wientaucziu susirinkime.

(Pabaiga.) Prie ketwirtho mencians priguli wisi kalniukai, kuriu praeitineje žmonių bytos nėko nežino apie kokius nors karei arba kareiwiams priderinczius atsitikimus ir newadina ju nei milžinu kapais nei pilkalniais, o tiesiai papasakoja saw atwėjus, kada ant anu, wistau buk nelabai seniai, apsirowszkę wirszpogyminiai asmenis *) (szwiesės), kaip tai welniai, raganos ir k. Ties asmenis neaplonkė neužkludę ir žmonių roikalus, kadangi kitai žmonėms nežinotu apie anu weikalą tose wietose. Pagal wirszpogyminę italpą wisu tokiu pasaku galima spėti, kad tokie kalniukai buvo tikiybiszku raiseziu dėl wisos aplinkines apigardės. Senowės rasztiszki padawimai mena mums jau apie kelas tokias wietas, k. n. Romowę, Kurko kalną, Byrutės kalną, Pilkalni Wilniuje, Szatrijos kalną ir k. Prie tokiu galima priskaityti ir Łuponiu kalną, puskelėje no Sziaulu i Gruzdzius. Ant jo buk seniaus susirinkdawę jaunims i nibras [gegužines, kokines], i kurias ateidawę taipjau kanakoks labai gražus ponaitis. Jis geriausiai už wisus szokdawęs, bet kartu su tuomi nėkadus nesiilsęjęs, taip kad nespėdawęs wieną mergę paleisti, kaip szitai jau antrą bewedęs. Tokiu budu merges skaudžiai prikaudawęs. Ką szios bedarys?.. Nuojusios ir pasisakiusios kuningui. O ką waikelai, sakęs szis, užminkite szokdamas ant ezobato ir persiludykite, ar jie tik netuszti. Jeigu bantai esą tuszti, tai ponaitis esąs už tikto welnias ir ji reikę obelinę ar szermukszninę lazda paėmus, gerai iszmazti, tada jis nebeateisęs. Bet sudawus smugi, reikę wis balsu sakyti wiens, wiens, o nėkadus nepridurta du, trys, nės welnias tada netik nejusęs muszant skausmo, bet jam dar ant pagelbos ateisę tiek welniu, kiek smugiu priskaitęs. O tada ir žmonims gali buti blogai... Mergės, sekdamas kuningo rodę, taip skaudžiai iszpėrusios ponaitziui kaili, kad jis daugiau nei kojos nekeldawęs i nibrą.

psl. 75ta žaroti po šio lopo

netikusio elgimosi kuningijos, apgarsinant szitokius istatymus szukterėjo: „Asz apgailistauju ne cėsorius uždraudę bet labiaus tai, kad kalczia mano sąbrolu ją padarė reikalinga!“. Tuos sawo sąbrolus jis nelabai glosniai apraszėnėja, sakydamas: „Bowaiknams senams ir senoms moterims jie laiko naktini puodą, wis krupstus aplink patalą ju; sawo rankomis jie sugauna metalus ju, ir naszlės daugiaus nebeteka už wyro; jos yra daug waldnesnės, ir joms kuningai 'tarnauja' už pinigus“. Juk ir wyskupas Hjeronimo, Damasus, igijo priewardę kasytojo apiausiu moterims.

Perėjus waldžiai rankosna Juljanus, 361 m. po g. Kr., wisas kuningu spieczius krupterėjo, nės apszwiestam, su pilozopija anos gadynes apszuauimusiam ir joje užaugintam cėsoriui kriksczionybė, jau iszkraipyta prietarais ir pasakomis, rodėsi netikusi ir juokinga. Jis 'atsiszalino no tikėjimo', už ką kriksczioniszki istorijos raszėjai jam dawė priewardę Apostata, t. y. atskalunas.

Mokslas Kristaus isz tiesu buwo ludnai iszkrewezetos ir sudarkytas stebuklingomis pasakomis ir nekdarystėmis. Pirm wisatnio pirmo bažnyczios surinkimo Nikajos mēste [325 m.] buwo 50 ewangėliju, isz kuriu tik anos keturios Biblijinės užsiliko, kadagi kitos per daug buwo juokingos dėl pagoniu. Ten buwo suraszytos netikiausios pasakos ir begėdiszkos saktmės, ir nors ju raszėjai ne taip pasipažino su motyna Jėzaus kaip aus portugalus, kuris pasazė „Gywenimą Jėzaus yszcziuose Marijos“, wienok tarp kitu dalyku jie mums pranesza, kad anam laudikui, kuris gostus sugriebė Mariją, tuojau nudžiwo ranka.

Juljanus mirė kaipo paskutinis pagoniszkas cėsorius, prie jo pėdimu galybė kuningu kassyk platynėjo, ir szitos usnys kriksczionybes dawkė labiaus ir labiaus kasmet kriksczionystę ir kassyk jie tape begėdiszkiesniais ir palai desiniuis.

Isz kitos wėl pusės kriksczionims pamėgo wis labiaus ir labiaus kanczios isz sawo wales.

Szitoji swajonė labiausiai ketwirtame szimtetyje paėmė wirszu ir ką Zeno, wyskupas Verouro [aplinsk 360 m.], pasakė, taip buwo wisatnai tikama: „Didžiausia garbė kriksczioniszki dorybės yra mynioti kojomis prigimimą .

Szitokia rusti pažiara paplatino po wiaę kriksczioniszką szwietai tužbingumą, kuris pawertė žiamę isz tiesu i aszaru pakalę. Uolus kriksczionys nelaike sawę wertais, kad juos saulė apszweczia; kožnas pasigėrėjimas rodėsi jiems žingsniu i pragarą ir kožna kanczia žingsniu i dangu.

Berōts wėlaus wiskas pasidarė toli linksmiaus kriksczioniszkoje bažnyczioja, taip linksmu, jog tai buwo papiktinimu ir apmaudu, ir tuomi pagimdyta tapė reformacija bet Luteris žmones wėl supažindino su biblija, kuri no ju buwo atimta per katalikiszką bažnyczią, ir skaitymas jos padarė lygiai tokią pat iwoikmę, kaip kad skaitymas ewangėliju pas kriksczionis pirmąj szimtmečiu, taip kad wisa reformacija buwo gan greit atgaleiwystė negu tolynžengystė.

Kadagi Jėzus ėjo i pustynę ant 40 dienu - nors mēris to atsitankimo nėra žinomas - tai swajokai tarėsi ar turę begti i pustynę ir kankinti sawo kuną badawimu ir wisokiomis kancziomis. nės Kristus pasakė: „Jei kas nori paskui manę sekti, tegul iszsižada sawę, tegul paima sawo kryžiu ant sawę ir seka paskui manę“, ir tolaus: „Yra nekurie apipjaustyti isz motynos kuno tarp žmonių, o tuli, kurie patys sawę apipjaustė dangaus dėlei. Jei tu nori buti tobulu, eik ir parduok wiską, ką tu turi, ir duok bėdniešiams; tai tu igysi turtus danguje - ateik ir sekk paskui manę“.

Tulas, kuris jau isz motynos kuno ant smageniu -

apipjaustytas iszėjo ir isz prigimimo buwo paikas, gal isz netycziau pateko tarp szwentuju; bet-gi didesnė dalis szwentuju pasidarė beprociais isz priežasties tu ir kitu tokiu wietu biblijoje.

Pustynės Syrijos ir Aigypso apsižmonino uolais kriksczionymis, kurie norėjo 'sekti paskui Jėzu', ir kadagi szitas buwo kentėjęs, skaitė užpelnan užsidėti isz sawo wales daug didesnes kanczias. Kožnas isz tu uoluju stengėsi sutrypti piigimimą kojomis ir nekuriems tai pasisekė taip tobulai, kad mus net szirpulai ima, Szita swajonė pastojo užsikrecziama ir sziaip apwienėjusios pustynės apsižmonėjo kaip mēstai.

Aiszkiausia paweizdą isz gywenimo tu 'tėwu pustynės, duoda mums apraszymas žmogaus, kuris ju gywenimų prisiziurinėjo kaipo prieregis per pilną mėnesi: „Wieni meldžia su akymis dangun iszkeltomis, dusaudami ir ujujuodami, susimylimo; kiti, su rankomis ant nugaros surisztomis, baimėje sawo sielos nelūkė sawę wertais pažirėti i dangu; kiti sėdi ant žiamės, ant pelenu, paslepia sawo weidą tarpkelėn ir musza galwa i žiamę; kiti kankia balsiai, lyg mirus numylėtomis žmogystoms; kiti iszmetinėja saw, kad jie negalę ganėtinai aszaru pralieti. Ju kunas yra, kaip Dowydas sako, pilnas wocziau ir pulu; jie maiszo sawo wandeni su aszaromis ir sawo duoną su pelenais; ju oda kabo ant kaulu, sudžiuwusi kaip žolė. Nėko daugiaus nesigirdi, kaip Bėda! Bėda! Atleidimo! Susimylimo! Nekurie kuone nedrėsa atszwiezinti sawo deganczias lūpas kelais laszais wandens, ir ką tik jie keletą kəsniu duonos inėmė i sawę, likuczius jie meta szalin, jausdami sawo newertybę. Jie daugiaus apie neką nemislyja kaip apie myri, anžinumą ir sudą! Ju kėba surembėję, akys ir skruostai idubę, krutišė muszimu sužeista, ir jie spjauja tankiai kraujais; jie dėwi aptersztu draiskalus pilnus utėlu, lyg žmogūdžiai kalinėse arba lyg apsesti. Kiti meldžia juos tik nelaidoti, bet pamestus supudydinti kaip gywulus!“

Kas isz tu pustyniniu wienasėdžiu nebuwo beprocziu, turėjo tokiu tapti prie anokio gywenimo. Paweikslas sužadino girpelnystę ir wienas kitą stengėsi perwirszyti prispaudime ir kankinime sawę.

Wienas isz tokiu apgailėtinu paklydėlu ir nenumanėlu - szwentuju! - gyweno 50 metu požiadiniame urwe, nekomet daugiaus nematydamas meilos saulinės szwiesos! Kiti karsztymetėje iskasdino iki kaklų i karsztas smiltis; kiti užsisudino i kailimus tai, kad liko tik skylutė lėl kwėpawimo; bet tai wis menknėkis priesz aną ploscziau, kuri kitas iszikirto isz uolos ir wisumet ant sawę dėwėjo kaip kad želwė sawo namą!

GRAZU, GRAŽIAUS IR GRAŽIAUSIAI.

Ant susirinkimo drauju lietuwiu pas Joną Gaidį, 18.II.88.

G r a ž u yr pamatyti lietuwiu bureli,
Kurš tarp swatimtaucziau wienybę užlaiko
Ir, susėję, tėwynei aukauja žodeli,
Ir garbina motyną atminimais waiko.

G r a ž i a u s, jeigu kiekwienas pripažinti gali,
Kad no žodžiu ir szirdys taip-gi neatskirtos
Ir wisos tiesiok kreipias i tėwynės szali,
Ir meilėje tėwynės wisados yr twirtos.

G r a ž i a u s i a i wienok prieg tam pamatyti,
Jeigu szirdims ir žodžiams ir darbai atsako,
Jeigu tie pats lietuwiui, nekū newaryti,
Dėlei garbės tėwynės n'apželdina tako.

V. KAPSAS.

TROSZKIMAS.

Pagal W. Gomulicki.

Kad alkang dainomis pasotint galėczian,
Werscziau dainas i duoną ir jus papenėczian,
Kuriems duonos kėsnelis labiaus reikalingas,
Kaip saldus dainu balsas, bet gi apgawingas.

Kad dainomis galėtu nuogas apsidengti,
Imcziau isz dainu sawo werpalėlus rengti
Ir pridengcziau tą wargę, kuris jus taip žeidžia,
Nės nuogas apdengimo, o ne dainu geidžia.

Kad isz dainu galėcziau pastatyti sienas,
Tai dwasę iszdainuocziau, idant jus kiekwienas
Užsislėptu no saulės spindulu skaudingu
Ir prigimties tyczojnu nemielaszdingu.

Bet daina tolyn lekia, o troszkimas lieka...
O kad silpnoms tyczojas ir laiko užnėka,
Trenkecziau kankles i žiamę isz galesies twano,
Kad dėl jus nenaudingos, o wargheniai mano!

Taigi jau lekk, dainele! Ant griowėsio naujo
Reiszkis kwieslu ramybės, ne werksmo, ne kranjo,
O n'istengdama kūnui dwasoi peną tyrę
Neszk ir mokyk, jog pernėk aszaros nebyra!

W. Kapsas.

PRUSU LIETUWA. Žibuose 11 d. kowo 1888 m. draugyste 'Byrutė' atliko sawo susiejimą, i kuri buwo apie 400 žmonių susirinkusiu. Zaunius kalbėjo apie pasiprociovojimą ir nepasiprociovojimą dėl sawo giminės ir iszguldė, kad lietuwininkai gerai dalei ir patys kalti; bet didžiausia kalczia gylinti szios dienos mokslawietėse, isz ko mokintojas Szwelnius gawo progos prieszintiesi, buk tai nekam nevertas daigtas esąs lietuwiszka kalba, ir ją atgawinti norintieje einą priesz gerą dawadą; bet niszku, kad ponas Szwelnius buwo per drąsus ir todėl iszmetė dang ranku ji isz swetyczios laukan, kad jis nei welnio nesuszgrabė rėkti; dar 7 mokintojai matydami, kad czionai ne kokie iszsigandėlai sawo iszpašti kitiems pranesza, bet drąsus kareiwiai, kurie su tikru apsiėmimu nori ką gero atlikti, buwo szwentais, iki užsibaigė susiejimas. Jankus-gi kalbėjo apie musu nerotmonu gaspadorawimą, kaip menka sakė teesą lietuwiszku apie gaspadorystę kningu, kurios tikrai gaspadorauti pagal naujaisią būdą mokina, o jei ir katros esancios, tai tas nekias neperka; nusileidęs apie giminės reikalus sakė, kad nekados negalėš lietuwininkų isznykti, jei jie patys sawę nepasinėkinsę; ragino kožną wieną prie to taip szwento darbo prisidėti ir gelbėti tuos kuriuos gelbėti reikia, o podraugei ir sawę pražawinti mokslė ir dorybėje. Tolaus sakė, kad musu gin. las tik wienybė, mokslas ir meilė; pasimokinkite, lietuwiniai! mokslas tai musu galybė, priesz ji galwą turi nulenkti didžiausia bjaurybė. Dwiem adynom persitraukus užsibaigė susiejimas, dėl esoriaus Wilimo myrio netapė dainuota atwirai, bet paskui susirado p. Mikszas, kurs labai mokėjo palinksminti sawo dainomis isz lenku maisztmečio Lietuwoje. M.

Londonė taip daug susirinkę iszeiwu isz wisu szalu, jog wyresnybė to mēsto nebežino, ką su jais daryti; tarp tos daugybės esą ir isz Rusijos 12000 iszeiwu, daugiausiai žydu.

Ėlos No. 8: Bajonai (Lietuwos ir Lenkijos), iszgirde apie norą wyresnybės paimti apėkan per naują istatymę wisus miszkus, pradėjo taip skubintiesi juos iszpardawinėti, jog miszkai eina pėrnėk; žydai ir parkupecziai krauna turtus neregėtus isz to, ponai-gi meta pas rutinę sawo wilną. Wis tai dar butu nėko, bet kame wedinsis tu ponu dukteris — gražios panaitės?

Prancuzijos mokslinczius Pasteur pasiulė gywentojams Australijos gerą waistą no kraliku, kuriu ten tokia daugybė

priwiso, jog žolės laukuosė nebelieka, daržu turėti nebegalima ir tt. Tuomi waistu yra iskiepyjimas kelienas pagautiems kralikams, wiszlinės koleros, tikriaus sakant baillu, kurios weisia wisztu kolera. No tos koleros kralikai krinta negywi per 3-4 adynas ir užkreczta kitus. Tuomi tarpu kiti naminiai gywulai, kaip katwės, arklai, awys, kiaulės, no ju nei nesėrga, nės neprilimpa ta liga. Patyrimus Pasteuras darė Prancuzijoje ir gražiai pasisekė. Wia name sodne taip priwiso kraliku, kad wisu žiamė buwo kiauurai iszurwuota ir ugmeniai apėsti; tas waistas Pasteuro isznaikino per trumpą laiką wisus kralikus, kurios rimko kruwomis jau iszdwcnsusius urwuose ar po kelmais. Kralikas kitaip lietuwiszka wadinasi truszkis.

Lietuwoje gradui pabrango, nės Liepojas prielanka dang iszweža ju už rubežiaus; už rugiu pudą moka 62-67 kapeikas. W. Bewardis.

1887 m. prieziura Wilniaus pabrinkines aprubės perkraė 598 pabrinkus. Pabrinku buwo 248 Gradno rėdyboje, 114 Wilnaus rėd., 62 Kursze, 60 Minsko rėd., 49 Kauno rėd., 42 Wytebsko rėd. ir 23 Mogylewio rėd. Tuoso pabrinkuose dirbo isz wisu 23.439 darbininku, isz kuriu buwo 21.110 suaugusiu, o kiti nepilnamecziai. Tarp suaugelu yra 65.02 procentai wyriszku, o 34.98 procentai moteriszkiu. Apterėtojas pabrinku Wilniaus aprubėje yra labiausiai žydai, nės jiems priguli 2/3 wisu pabrinku. Blogiausiai isz tos pusės yra Minsko rėd., kur isz 60 pabrinku tik 9 priguli krikszczionims. Ilgumas darbinės dienos tuose pabrinkuose isznesza mažiausiai (tik wiennam pabrike Kursze) 12 adynu, o daugiausiai 16 adynu (kaip tai yra Słone ir Bialostoke, Gradno rėd.) Widutinis uždarbis ant nedėlės wyru isznesza gelumbės pabrinkuose 4 rub. 49 kap., moteriszkė uždirba 2 rub. 32 kap., wakai 1 rub. 33 kap. No 1855 m. nedėlinis uždarbis suaugusiu darbininku sumažėjo daugiau kaip ant 5-6 procentu.

SHENANDOAH. Mano mēriu yra sziaudien pasznektė apie pasiėgimą nekuriu lietuwin laike swarbesniu metimu szwencziu apwaikszziojimo. Welykas bewiek wisi katalikai paprastai su didele linksmybe ir iszkilme bažnycziose kaip ir namuose apwaikszzioja, bet musu lietuwinai natūrdamū nėko kito no kuningėlu kaip tik nedorą sėklą tamsumo ar fanatiszką ikwėpimą tikybėje, wisu kitaip saw iszguldo linksmu skambėjimą 'Alleluja'. Kuomi jie kalti, jei kuningėlai juos tokiu nesweiku penu maitina? Tuojau mēs pamatysime, su kokia iszkilme pagirtieje 'geresni' katalikai apwaikszziojo didelę szwentę welyku. Biz., antras isz apasztaļu Lenarkowyczius, atgiedojs daug kartu paprastą 'Alleluja' bažnyczioje, dar atkartojo tą pati ir namuose, pakol neiszstuztino antrą bertaini alaus, o pabergus jau po pusiauunkczu pradėjo jau paprastą sawotiszką imoni atprowinėti. B-no riksmi, keiksmi ir waidai, kokius kėlė, priwertė kaimynus szankti paliciją, idant apmalzintu aną tarną bažnyczios, bet laimė, kad jau per wėlu buwo Kitas wėl, M-la kuotik nepaszarwojo sawo giminniti B sz, o wis isz didelės linksmybės garsinamos per bažnyczią. Kita wėl jauną žmogpalaiki macziau apnuozintą ant uleyczios apaszarwojusi, kiuwina įieszkant užtarimo palicijos, wis tai dieną welyku. Daugumas geru kataliku szwentę welykas kuone wisą nedėlę karezinuose užmirszdami apie darbą. Ludna, labai ludna, kad kuningėlu mokslas apie peklos kanczias ir dangszkas grožybes neturi jokio pasisekimo ir intekmės aptemdintame prote wiernuju. Kuningai slėpdami tikrą mokslą ir jam prieszindamasi gena žmones atgal, isz kur jie iszejo — i miszką.

6 d. balandžio anglakasyklose Shenandoah City užmieszto Juozą Jarulewycziu turinti 33 metus amžiaus, pacia paliko Lietuwoje; pas užmieszttį rado kieszėnėse \$ 1114.60, jis nedaug ką daugiau per 4 metus gyweno Amerikoje.

Zanawykas.

PLYMOUTH Pa. Kn. Warnagiris gražiai suwylojo sawo parapijonis; isz pradžios parapijos komitėtas laikė kąsą parapijos, bet paskui kuningėlis sakydamas, kad jis pats moka piningus gerai rokuoti, sunaikino komitėtą, ir dabar lupą no žmonių po dwi ir tias skuras, net ir naujai atėjo isz

Dabar ant Luponiu kalno jaunimas nebesusirenka; taip jau žmonės nebeatmena, kada paskutini kartą ten buvę, o piktos dvasios, no kuriu, kaip žmonės sako, dabar szwietas labai apsiczastyjo, neperstojusios wienok dar waidintiesi ant to kalno. Tiekiesi jas isz ten žmonės iszwaręti, statydami kryžius; bet ir szitios piktos dwasios neigai tē-lukē ant kalno wirszunēs: isz triju kryžių pirmuosē me-tuose buk nuwirto du, o trecziujui isztruko ant antru ar trecziu metu kryžmawonē. — Bet ir welniui kitakart dēl kanako Luponiu kalnas nepatikēs. Už tatai jis tiekēs, stowēdamas Rygoje [no Luponiu 20 mylu], kalnā nudaužti didelū akmeniū. Bet to akmenš nemetēs, o spiritiūi spy-rēs. Szit jau buwo beatužias ans prie kalno, bet toje wa-landoje pragydo gadys ir akmuo nukrito per puswiorstū szio-pus kalno. Ant to akmens musu amžiaus žmonēs, sa-kēs, sawo akymis, matę ezebato pēdā, kuri paeinahti no ano welnio isz Rygos, bet man paeziūm neteko jos ūzeiti, nors gerai tū akmeni nūziurėjau. — Bet newien szitos pasa-kos yra žinomos apie tū kalnā. Dar swaczia, kad jis atsi-radēs isz to, kad kōnakokios andros apwertusios gywenimā žianēmis. Už tatai kitakart girdēdawę nakties mete gūdi-giedant arba wēl temstant iszeidawusi kas-žin kokiū boba isz kalno ir szaukindawusi: ežiūka, eziūka! kiūtlē žiū, stringwuodēgi! Ant to szauksmo atbēgdawusi kiūtlē isz kas-žin kur, galbut isz netolimū Werbunū lūko kapelū, nēs wiena žmona, Žirgienē isz Radwilū, mirusi isz to, kad jai ant kapelū besimeldžiant atsirado tarp jos kas-žin kaip kiūtlē, kuri nubōgo ant Luponiu. Apie gywenimā po kalno tēmyja dar ir kits atsitikimās: pas wienā ukiniukā buwusi tokiū piemenēlē, kad jos ūkaip negalējē iszmokinti kultū; už tatur ukiniukas wienā guigystē, užpykēs ir iszme-tēs jū lūkau isz klōjimo. Taip ši ir pražawusi, bet po triju dienu atsiradusi. Ukiniukas paklausēs: tu kur tu buwai? Piemenēlē, atsakiusi: Luponiu pilēlėje. O kū tu ten wekēi? — Stātē manę, sakanti, žwirzdu grusti, nepa-grudan; stātē manę rieszutu malti, nepamalaū ir iszmete auknā.

Pawirszutiniszkai Luponiu kalnas yra pailgas ir augsztumu nepūsiekia didelū medžiū wirszunēs. Abudu jo galū yra augsztėstina, o widuryjē lōma, kur dabar parejama 3 sētūwes (siekus) miežiū. Netōlymais no kalno teka upelē Ringuwa per gilus pelkes. Kaip matomā, wieta labai man-dagi dēl kokios nors stabmeldiszkos žinyezlos, kū dar ir tai patwirtintu, kad artojas iszarēs ant kalno bažnytiszkā kabę, kapai susegamā.

I Luponiu kalnā pawirszutiniszkai panēszi taip wadi-namās Jurguiczū kalnas. Jis guli Domantu sodžiaus lūnke pagul Jurguiczū lūnkus, netōli plento, wāziuojant isz Sziaulū i Mėszkuiczū. Ir jo abudu galū yra augsztėstiniū, o wi-duryjē lōma, tiktai tos lōmos nēks neuria, kadgi wisas kalnas ēsas isz žyžirninēs ir newaisingas ir prie to apstata-s mēdiūnais kryžiais. Ta lōmā pasidariusi tik naujesniūse lūkuose ir szit prie kokio atwējo: kitakart arēs netoly-mais no kalno artojas sawo dirwā. Postawiuū [pogulū] atėjus, paleidēs sawo jaučius ir pats atsigulēs. Pakelēs paskui galwā, žūris, kas-žin kokiū moteriszkē warinėjanti jū jaučius. Pribēgēs tada jis artyn ir matēs: kad tamē kalnē atsiwėrusios dūrys, isz tolo gule matytiesi altorius, žwakēs žiba, kuningas miszias lūko, o bažnyzia pati pilna žmoniū. Mat ana moteriszkē warinējo tuos jaučius, kad jie i widū nēsueitu. Taip artojas klausias tos žmonos: O man ar walē ezion i widū ienti? Gali, atsakiusi žmona, tik-tai iszeidamas atgal neatsižiurēk! Tas žmogus inėjēs (gali ir poternis sukalbējo), gerai apszwalgēs ir einās lūkan, Tiktai girdžias, kad paskui jō einā kiti tawszku tawszkais

Taip jis atējēs ant pat slenkšnio ir nebeiszkentēs — atsiži-u-rėjēs; teisybē wisas szwietas buwo paskui jo beiszėinas lūa-kan. Bet akiū gale ir dūrys tawsz ūszdariusios, o kalnas bildū bildais ūzgriuwēs, taip kad tas žmogus kū tik spėjēs prasiszalinū. — Už tai dabar ten eina dideli apžadai, labiau-siai tawkia ant jo ligoniai sweikatos jieszkodami, o mote-rēlēs, kad ponui diewui geriaus patikti, žada ir stato kry-žius. Ant kelo prie tu kryžių dabar jau itaisē 14 staciju.

Szwietas spēja, kad po tuo kalnū ēsanti bažnyzia, au-dru apwersta, ir patwirtina sawo mēsti szitkoku atsitikimū: kitakart buwēs tamē kalnē itin didelis urwas, kurio dabar nēkur nēbeimatyti. Arklininkai, gundyami arklus naktigo-nyje, buwē i tū urwā ileidę mažā piemeniukā ant wirwēs, sutaisytos isz surisztu apinasriu. Waikiukas buk nusileidēs in pat bažnyziā ir radēs jū apszwiestā, kaip diena. Jam aplinkui besidairant, priejēs kuningas prie jo i paklausēs, ko jis czia nōrēs. Waikiukas werkdamas apsisakēs sziam, kokiū budu jis i bažnyziā pakluwēs. Kuningui waiko pa-gailē ir jis anam pilnas kuszenes raudonuju pripylēs ir leidēs kitiems arklininkams jū atgal isztraukti. Szito waikiuko lūmē pamāsinusi ir kitā arklininkā nusileisti i tū bažny-cziā, bet szis jau ant szwieto nebepagryžēs, o arklininkui, isztraukdami, radę wirwē kaip su žirklėmis nupjautā. Tokia padawimo itaip... Žmonēs, indami seniaus jaurā isz to kalniuko, rēdawę buk geležiniūsurudymus daigtus. Matydami tai nēkurie iwdawę nakezia žiames gilaus ardytū jieszkodami piūingu. Garsas apie tai nuėjo lyg wyresnybēs ausu, kuri buk dabar ūzdraudusi tamē kalnē netik piūingu jieszkoti, bet ir jaurā imti.

Prie to paties kalniuku skyrius priguli Diakalnis tri-juose wiorstuose no Saūamiesczio, Pūnewēžio paw. Miszkas ir pelkēs lūkē jū senowėje apsiūtusios isz wisu pusiu, bet žmogaus kirwis iszaukino didelē miszko dalī, o pelkē, pri-stokusi sawo žalaus stogo, su lūku sawaimi iszdžiūwo. Tokiu budu Diakalnis iszliūdo isz sawo slapstyklōs ir buwo jau no tolo wisiems miszkā aplankantiems matyti. Už tū; nemažai nusidywyjo mano wadowas, kuris tik du kartu sawo amžyje jū buwo aplankēs, kad dabar jis kas-žin kur pražuwēs. Weltui ir asz pats pasistiebdamas iszkamanti-ūėjau tolimesniū egliū ir pusziū wirszunes, ar nepamatysiu kur nors tar jū ir kalno wirszunę bekyszant. Jau buwome nusiminę besustojā pasirodawoti, ar werta mums tolaus kelauti, nēs pagal wadowo iszrōkawimā, mēs jau galējome kalnā pūeiti, kaip szit isz artimu krumū ir tūnkynu iszgir-dome piemeniuko būsę, warinėjanti neklusnias karwes. Už tatai nusprendēme jō kaipo geresniū tu wietū žinowo pasiklausti. Bet kaip asz nusidywyjau, kadā piemeniukas mums botagu parodē netolimūsz lūzdynus ir alksnynus, sa-kydamis, kad tai tarp anu ēsas Diakalnis. Ir jis turējo tiesā. Diakalnis yra tai kalnū družē, tēsiantisi ant 40 siek-sniū ir susidedanti isz keliū mažū kalniukū, tarp kuriū pats swarusis ir augszcziausias nepasikela daugiau kaip per sieksni no aplinknio ploto. To kalniuko pawidalas pakal-nėje ir wirszunėje yra suwis apskritus, kaip pagal inžinērio pūdymā supiltas; skritis tiktai ten sutruksta, kur tas kal-niukas parēina i tolesnē družēs tāsā, t. e. rytinējē pusėje, nēs jis pats ūz ma pirmā wietā družėje no wakarū. Dabar wisas Diakalnis taip apžėlēs lazdynais ir alksnynais, kad pasistojus kelis žingsnius no jo jau retai kur begalima ma-tyti jō wirszunę, o ir waiszczioti ant jō galima tik iszsi-lankstant ir iszsinarstant tarp kulynu.

Pasakā ar tikrā atsitikimā apie Diakalni apsakinėja žmonēs taip: Jau seniaus buwo swaczia, kad ant jō ra-ganos sulekianczios nakties laike pasimatyti wiena su kita. Bet kō bereikia, 20 ar 30 metu atgal susitarusi wiena mer-

gaitė, kuri buk dar neseniai pasimirsi, su kita kas žin kokia bobele eiti ar pas tėvus ar taip kur su reikalais per tą miszką pro pat Diakalni. Prieidamos prie miszko, rudusios begulinezias ant dirvos akėczias, isz katru nepažystama bendrė (bobutė) iszitraukusi wieną medini wirbalą ir pasikiszusi saw pė skwerno. Mergūtė paklaususi jos, kam tai daranti, bet szi atsakiusi, kad paskui pati pamatysi. Taip jos dunduriuodamos priėjusios prie Diakalnio. Tada bobutė isztraukusi isz po skwerno akėczwirbali, pasižiurejusi pati per ji prisidėjusi prie akies o paskui padawusi mergūtei, sakydama: žiurėk! Szi stobėjusis isz tiesu neilgę laiką, bet paskui perėjęs jai szirpulys per wisą kuną, wisa pradejusi isz iszgaščio drebėti, metusi akėczwirbali ir neatžwiłgomis kurusi per miszką. Pasiokusi reikalingą wietą, ji buk apsakinęjusi, kad nežinanti, kas su anos bendre pasidarę ir ar ji sekė paskui ar ne, bet per akėczwirbali ma-cziusė baisius doigtus. Ant pat Diakalnio wirszaus buk sėdejęs pažystamas užstowas (wirszininkas, skerdzias) su ilgu botagu ir ragines susirinkusi aplink kalną szwieta szokti. Greta su užstowu sėdėję buk keli muzikantai ir griežę, kaip tik galėję. Isz susirinkusiuju i tą nibrą mergaitė pažinusi 8 žmones, kuriuos paszaukusi pagal pawar-des. Keli tarp tu asztuonių buwo žmonėms žinomi kaup raganiai arba raganos... Ukininkas mislydamas, kad mergūtei kas nors protą pamaiszė, nuwezė ją pas kuningą, bet ir sziam egzortas perskaiczius neperstojusi tą pati sakyti. Už tai kuningui nėko daugiau nebelikę kaip tik uždrausti, kad tolaus ji sawo atsitikimo nepfatintu po szwieta. Tuomi ir pasibaigęs wisas tas nepermanyntinas weikalas.

Kaip matoma, daug yra iszbarstytu po Lietuwą kalniuku, prigulinezu prie triju paskutinių skyriu, kuriu swarumą rodosi negalima atmesti musu tautos gywenime. Isz-aszkinus tą swarumą galbut galima butu apszwiesti newie-ną isz musu senowės tautos surėdymu polytikiszku ir draugijiszku. Pereitą wasarą teko man dar-gi girdėti, tarp Birziu ir Kurszo rubežiaus esanti didelame kas-žin kokiam miszke ir tarp tywulnojanzių pelkiu paslėptą toki kalniuką, ant kurio buk karės mete suneszdawę žmonės wisą sawo mantą, idant ją ten ginti no užpuolanzių plėsziku. Ant to paties pilkalnio susirinkdawę žmonės senowėje ant gudo. Jeigu tas padawimas butu teisingas, tai isz jo butu matoma, kad ir pacioje Lietuwoje wartojami buwo kuopos sudai, kuriuos žinome buwnsius kitose Didkuningaukszty-stės apigardose. Matyti ir ant wietos žmonių iszklausinėt, man neteko, bet welytina butu, kad kiekwienas, nukludamas kada nors už Birzių, Panewėžio pawiete, skatytu saw už pareigą ar aptankyti tą wietą ar nors pasiteiranti doriaus apie ją ir paduoti i wisuomenės žinią. UOĖA.

*] Juszkos žodyne = osoba, osobistość, o man rodosi, kad tai bus esybė, no esu arba asu.

KRIKSZCZIONYBE.

Inžega. Kaip 1886 m. 'L. Balse' buwo paduota pažwalga ant darbu ir turtu kuningijos Lietuwoje, taip dabar mėginsime siekti už rubežių sawo žiamės ir, nors aplamai, pažiūrėsimė i wisatinę sistēmą Rymiszko tikėjimo. Juk dar sziądien Lietuwos žmonės turi nawatnias pažwalgas apie popėzių, pažwalgas permalszytas su pasakomis. Taip, žmonės pasakoja, kad arti Rymo esanti pekla, kurios wartai per wisus metus einadidy, ir jeigu dienoje szw. Petro popėzius, girdi, neawėitu aplinkui jį szwentindamas, tai ji weikai apimtu wisą žiamę ir žmones prarytu. Kiti wėl pasakoja, kad jau einant i szwentąjį Rymą no kėlu mylu priesz mėsztą medžiai esą palinkę Rymo pusėn. Ant galo jau ir isz Lietuwos, kaip isz kitu szalu, pradėjo atsirasti

keleiwiai i Rymą, kurie — ar ten buwę ar ne — gryždami parsinesza relikwijas, rožanczius, szwentintus wandenius ir tt. ir gerą isz to uždarbi pasidaro. Tos klaidingos žmonių pažwalgos, o ir ju iszsitikejimas, kad swetur kuningija yra geresnė už lietuwiszkąją ir kad popėziai buk no diewo grumatas gauwę su rodomis, kaip jie turi elgtiesi, ant galo jau ir musa kalboje atsirandanti wisokie popėzių pagyriniai, berots parenti ant prietaru, ir wylojimai žmonių, idant tik dėti ir dėti szwentpetriui mokesni, nors nežinodami, kam tas mokesnis tenka ir kaip jis yra wartojamas, mės ryžomės szimet eilėje strapsniu tuos tamsius dēl žmonių dalykus iszguldyti ir tiesiok juos i szwiesą isz patamsiu isztraukti. Tegul tik mielas skaitytojas turi kantrybę tuos strapsnius skaityti, ir tegul nesirustina nei pykinasi, jeigu kur užtėka dalykus negražius, mės žwełdamu i kuningijos weikalus be prietaru ir be kitokiu welyjimu, kaip tik parodyti teisybę nežinantiesiems, mės negalime užtylėti darbus, kuriuos darė taip musu isz nežiniu garbinami žmonės; reikia prieg tam žinoti, kad ne mės pirmi tuos tamsius darbus apreiszkiname, bet imame žinias isz rasztu apgarsintu kitose kalbose.

Beweik du tukstanczių metu atgal buwo žydiszka skirtwierė, wadinama krikszczioniszka, kurios isteigtoja buwo Jėzus Kristus. Isz pradžios toji sekta prisilukė almužninio komunizmo; o wėlaus jos tikėjimuszkas swaigulyš igijo pobudi ligustumo proto: aplankojant wisas linksmybes ir užsidedant isz sawo walės kentėjimus ir kankinmąsi, mislyta pergalėti nudėtingumą žmogiszko prigimimo ir lgyti didesnes linksmybes pomyriniamo gywenime.

Su tokia pažiūra weikai susiwenyjo pasidydžiawimas, pasielėpęs po pawirszutine pakara. Aklausias krikszczionis skaitė prakeiktu mokincziams ir doriausią neiszpažintoją Jėzsaus; negana to, jis tarėsi susitersziųs kokią nors artesn draugybe su pagonymis. Isz tos priežasties weikni krikszczionys wisai atsiskyrė no pagoniū, sutraukė tarp ju buwnsius giminytos ir draugybės prietikius ir szalinosi no wisu pasilinksminojimu ir iszkilmiu lyg no piktadėjysezju. Wienu žodžiu: nežiurint i dorumą ir wandagumą sawo gywenimo krikszczionys omė wirsti i nuludusius, galwą penėrusius paikszius.

Greitai pasidauginantis skaitlus krikszczioniu, ju žmoniszkas, atskimas apsiėjimas, ju paslaptingi susirinkimai, kuriems lemetawimas žydszku ir pagoniszku kuningu primetė tai polytikiszkus tai piktadariszkus mierius, ju neapkantrus pasielgimas su pagonymis, — tas wisas atkreipė ant ju akis rymėniszkos waldžios. Dėlto parėjo anie taip wadinami persekiojimai krikszczioniu.

Kada wėlaus cėsorius Konstantinas krikszczioniszkių tikėjimą padarė walstijiniu tikėjimu, wisos aplinkybės krikszczioniszkos bažnyczios pažymiai persimainė. Cėsoriai sawyje matė jos wyresnikus; jie netik pagal sawo užwimamą nymą suszaukdawo surinkimus bažnyczios, prižiurėjo iszrinkimus wyskupu arba juos tiesiok paskirdawo, bet taip-gl i teologiszkus ginoczus jie perkirdawo pagal sawo dingę czia. Cėsorius buwo szaltiniu mylistu, isz kurio swaweno garbė ir turtai dēl jo numyletinii, ir wyskupai bei kuningai ējo lenktyn prisilielydami, idant tik daugiau laimēt. Bėdnamas bažnyczios ir jos tarnu pasibaigė. Jau cėsorius Konstantinas priskywė wieną dali icėmimu walstijos dēl isz laikymo kuningu. No to luko buwo pawelyta bažnycziai priiminėti ir downas.

Dabar tai dēl gobumo kuningu atsidarė platus lankas. Pasinaudota žiamiausiu ir bjauriausiu kėlu dēl pajudinimo prietaringu krikszczioniu, idant bagotas jiems downas duotu, ir jau po 10 metu neis nesidrasino mirdamas nepalikti downu dēl kuningijos. Kuningija sawo kiszenę taip begėdiszcai pildė, jog nepoilgam cėsoriai Gratjanus ir Walentinjanus buwo prispirti istatymais apdrausti paweržintą atėmimą tēwonijos per kuningus. Hieronimas, paslaptasaszėjis rymiszko wyskupo Damasaus, buwėsis prieregia

Lietuwos žmonės turi ir jo kisenę irioglinti \$ 5, jei nori nusipirkti jo atleidimą grėku. Apie tokias begėdystes savo 'rektorius' tyli 'Wienybė', ir nedyvai, nės Paukszeziui kuningėlai už tai atsimoka, o Baczkauckas gauna ir uždirbti no bažnyčios szventos, ten su sawo krioku wargamistraudamas. Tokiu būdu lupikai, apgudinėtojai žmonių ir gėdintoja bažnyčioje mergu susirinko i wieną lizdą, ir wian was wamū akies nekerta! Guogas isz Plymoutho.

Užmokėjo už L. Balsą: K. Raulvnaitis \$ 2, J. Eiroszis \$ 1.75, J. Lingaitis \$ 1, J. Zygmantas \$ 1, Ch. Paptauckas \$ 1, P. Simanawyczius \$ 1. Brolai, mokėkite už L. Balsą.

Rėdystė Balso iszdawė kningutę „Margumynai“, pilną gražiū dainū ir proziszku skaitymū; kožnam lietuwui reikia ją turėti ir skaityti; kasztuoja tiktai 15 centu.

Neopilgum iszeis Lietuwos Istorija.

Idant apsaugoti iszeiwius isz Rusijos ir Austrijos no sugražinimo kaipo bėdžiu i uostas, isz kuriu iszp aukė, Wokietijos wyresnybė isakė, kad iszeiwiai, perėję per Rusijos ir Austrijos rubežiu i Prusija, butu kratomi, ir tie, kurie neturės gana pinigū, turi būti grāžinami atgal. Koln. Zeitang raszo: „Dėl apgawimo kratytoju nekurie agentu Amerikos duoda iszeiwiams netikrus čekius ant Angliszkai Wokiszko Banko Hamurge, liepdami juos parodyti ant rubežiaus, o paskui sudraskyti. Wyresnikas Szlezijos nurodė ant tokios apgawystės ir isakė grāžinti atgal per rubežiu iszeiwius turinczius tik tokius čekius, o neturinczius priskirtos sumos pinigū. Bet pagal perstatyma Łaiwinės Kompanijos, kurios agentu yra MAX SCHMIDT, wisi iszeiwiai perkanti laiwakortes no jo isz Hamurgo ar Szteyno i New York, pagal nutarimą Wokiszku Departamentu Wulstijos, Naminiū reikalū ir Prekystės, gali pereiti per rubežiu be tolesnio perjieszkjimo ir be apsirodymo, ar jie turi istatytą sumą pinigū ar ne. Iszeiwiai už tai apsieis be jokio klapatu prkdami laiwakortes pas

MAX SCHMIDT,

gerai žinomą Łaiwiniū Kompanijū agentą. Adre as:

SCHMIDT'S STORE, SHENANDOAH PA.

NEW YORK. Wardan bažnyčios lietuwininku s. Jurgio po globa draugystės s. Traicės. 23 d. wasario 1888 m. užpirkome žiauč ant budawojimo murinės bažnyčios, nesibaitydami didelo kaszto, nors wiskas kasztuos no \$ 5000 iki \$ 7500. Už 2 lotu pripuola \$ 5000, lotas po 50 pėdu pločio, o 100 pėdu igio; numeriai lotu 18 ir 20 ant North 10th St. ir Bedford Ave, Brooklyn E. D. Norime, kad ta szwiesi žwaigždė ant wisos Amerikas dėl musu letuwininku szwiestu ir mus wardą pakeltū. Mēs lietuwiai Naujorko, Brooklyno ir aplinkui užsidėjome mokesti po \$ 10 no žėdnos wyriszkos žmogystos per metus iszuokėti, tai mažiausiasuma, o daug tokiu brolu randasi. Ką nori padėti po \$ 100 ir po \$ 300 ant bažnyčios. Turime gerą ir drūtą komitėtą, kuris toki sutarimą padarė: bus didelės kningos padarytos isz grynos liuinės popėros su naujasidabriniais apdarais; ta kni ga bus bobincziuje iki pabaigai szwieto ir bus rasztas paliktas, kad paduotu kuningas kuningni, brolis broliu, sesuo seserei ir guodotu palikimą geru lietuwiu. Ant wirszaus kningu bus paraszta: Žwaigždė lietuwiu ant wisos Amerikos, ir žėdnos žmogystos bus wardas padėtas tose kningose, kiek dawė ant bažnyčios, ir wiekas, ir taip eis isz eilės ir maldos atsilaikinės už isteigtojus ant wisados ir žėdną wėnesi bus gazėtose apgarsinta, kiek kas dowanojo. Kas sius dowanas, tegul tai daro ant tokio adreso: First National Bank of the City of Brooklyn, Lithuanian People of St. George Church, founded by the Society of Holy Trinity. Brolai, szita banka mums daro palengwinimą ji priims pinigū dėl bažnyčios, isz kur kas atsius, mēs wisai pinigū rankose nelaikysime ir tik čekiais mokėsime už wisokiū reikalus; dėlto jokio pasiklydimo nebus. Mieli brolai ir seseris! meldžiame wardan s. Traicės draugystės ir s. Jurgio bažnyčios neužmirszkite szitą szwiesią žwaigždę, kad ji szwiestu dėl musu geru kataliku, gelbėkite brolai ir seseris, idant užsirustinusi ta žwaigždė leužtemtu ir neatimtu džiangsma no musu. Komitėtas isz dewyniu.

PS. Siusdami pinigū i banką pagal wirszuje padėtą antraszą, apznaimykite apie tai drauge tai žmogystai: Winčas Džiankauskas, No. 16 Rivington St. New York City.

Didelis nupuolimas prekės ant musu taworu! Szwak-sas no 1 iki 5 c. baksas; saguczia 5 c. tuzinas; geras dziegorėlis ant metu patikrintas \$5; geros wilnonės paucziaokos 10 c.; moteriu rankskepetės no 1 iki 5 c.; Anglakasėju dinkerės ir bonkos 10 c.; Moteriszki ir wyriszki czewerykai \$ 1-1.50; gražios moteriszkos auksines spilkos \$ 0.50-1.00; auksiniai rankowiu guzikai 50 c.; baksas dracziuku prie guzikėlu 1-3 c.; balti marszkiniai 25-50 c.; petneszos 5-25 c.; wyriszkos skrybėlės 25 c. iki 1.50, pirsztines 25 - 100; puodukai 10-75 c.; blekiniai bludai 10-25 c.; lango užlaidys susziuru 10*25 c.; spynelės 10 c.; jutryna prie duriu 25 c.; anglakasėju pielyczios 15 c.; britwos 25 c. \$1; pustas 25 c.; kudiku czewerykai 35 c.; abrusai 5-25 c.; spiku popėru 1 c.; kalnieriu 10 c. baksas; 12 tuzinu guzikėlu marszkiniams 5 c.; guzikai i moteriszką aptausą 5 c. tuzin.; Jersey muczės 10-25 c.; Jersey boselai \$1, raudoni wilnoniai marszkiniai 50 c.; darbiniai marszkiniai 35 c.; darbinės jekės geresnės 50 c.; kubilas 75 c.; skalbimo katilus 75 c.; 3 bonkutės atramento 10 c.; kiseninė kningute 5 c.; salterinis mailas 5 c. brusas; szepetukai 10 c.; dailos kningutes 5 c.; geri mežginiai 1-5 c. už mastą; kaspinu mastas 3-5 c.; lininės staltiesės 16 centu mastas; wystes 25-50 c.; moter. paucziaokos 5-10 c. pora; geresnės kazzyros 10 c.; zapalkinyczia 5 c.; armonikuczia 10 c.; lencuugėlai 50 c. ir augszcziaus; stustos 5 c.; szilkinės skepetatės 50 c.; budinantis dziegorius 135; arbatinis puodas 75 c.; 'set' peilu ir szakucziu 50 c. ir augszcziaus; geresnis skerstpėilis 10 c. peilis meisteriu 50 c.; rudinio plieno kirwukas 50 c.; kirwis 75 c.; geras pjuktas 25 c.; anglakasėju lampos 5 c.; wisokio didumo lampu stiklai 5 c.; moteriszki kalneriai 5-10 c.; 25 kopertai ir 24 arkužai geresnės poperos po 5 c. tuzinas drapaniniu adatu 1 c.; muilo brusas 1 c. Pirkinius nusiuocziaime i wisas dalis szwieto, jei kas atsiuoczia pinigū.

NOVELTY STORE,

SHENANDOAH PA.

Kromas perkraustytas i kitą wietą ant Main St

ŽIURĖKITE! REGĖKITE!

MUSY DIDELI BAIGIAMA JAU ISZPARDAWIMA

PUIKIAUSIU DRAPANU

DEL WYRU IR WAIKU

už mažesnę prekę ne kaip kasztuoja padarymas!

NEPRALEISKITE PROGOS, KUR GALITE

uczedyti 50 centu ant dorelo

Paminkite wietą!

M. ROHRHEIMER,

BRAPANU IR SKRYBELU KUPCZIS,

No. 11 N Main St Shenandoah Pa

W. A. ENGEL, Perdetinis.

DOWYDAS FAUST,

No. 120 South JARDIN ST., Shenandoah Pa
ra vyriausias ir seniausias agentas dėl pirkimo no ug
nies ir dėl apsergėjimo gyvasčio; reprezentavoja geriaus
sins ir didžiausias kompanijas. Lietuwininkai norėdami
apsisergėti no gyvasčio ir no ugnes ateikite pas manę,
ir to jus nepasigailėsite.

LIETUWISZKAS SALUNAS

Petro Bezgelos

Geriausias AĖUS, CIGARAI, WYNAS ir LIKIERIAI.

Ateikite lietuwininkai pas lietuwininką!

W. COAL ST., cor. Jardin, SHENANDOAH.

JOKUBO MATULO

KRAUTUWĖ WYNO, LIKIERIU, CIGARU.

Taip-gi atų parduoda kegėmis.

Geriausias arėtkas gausi gallonais ir kwortomis-
NORTH MAIN STREET, SHENANDOAH PA

O'NEILL BROS.

parduoda naminius daigtus, ir tai pigiausiai wisame wals-
oziuje. Taip-gi turime sakrową skrynuciu ir karstu (gra-
bu), kuriuos mės pigiaus padarome ir ant iszmokesezio
duodame. Namuose Shanks O'NEILL BROS.
MAIN STREET SHENANDOAH PA.

MOTIEJUS MARCINKEWYCZIA

ant JARDIN st., artymais Coal st.

Laikau szauciszka dirbtuwę ir siuwu ant orderio c. e. atus
ir czewerykus kaip dėl didelę taip ir dėl waiku; priimu
nesziotą apawą dėl sutojymo. Pigiaus darau ne kaip wisi
Szenandorio szaucziai. Ateikite pas manę, brolai lietuwi-
ninkai, o džiaugsitėsi ilgą dėwėdami mano darytą ap-
awą.

PAWASARIOP!

DIDELĖ KRAUTUWĖ PAWASARINIU DRA-
PANU, SZIĖKKU ir gražiū prancuziszku kartu-
nu ir materiju naujausiose spaŭwose, su pagraži-
nimais, sziaudinėms grinceiu iszktodėms ir kle-
jonkėmis. Didžiausias pasirinkimas Mastiniu ir
Pagražinimo taworu, koku tik norint, ant wisos
anglakasyklinės apigardos.

P. J. Monaghan,

28 S. Main St. SHENANDOAH PA.

LUDWIKAS LUTZ,

SKWAJERIS,

ant kampo Cherry ir Jardin St. Shenandoryje.

Wisokiās prowas asz greitai ir teisingai
sudyju; lietuwininkai, szian eikite pas manę!

Joseph S. Whitehouse

ADWOKATAS

RAISO NAMUOSE, E. Centre St. Shenandoah.

K. RAULYNAITIS IR S. ZDANAWYCZIA

užsidėjome kraucziszka kromę, ir padarome wisokias dra-
panas kuo geriausiai. Brolai lietuwininkai isz aplinkės
užeikite paziūrėti; turime wisokiū gatunkų materiju ant
iszsirinkimo no \$ 9 iki \$ 30. Darbas pirmos klasos!

Raszant gromatę adresas: L. B. 507.

W. CENTRE ST. MAHANAY CITY, PA.

L. GOLDIN,

parduoda gerus aptaisus su liemenimis, su skwernais ir
palaidinius aptaisus. Liemuo gerai pritinka. Kelinės yra
in gulus platesnės. Geriausias aptaisas parsiduoda už 15
dorėli, ką wertas yra \$ 20. Turiu geriausias skruobėles su
placziūis dugnais. Marszkiniai dėl wyrū, drapanos dėl
waiku, skraistės geriausios wisame mēste; pokakliniai
raikszezini labai pigus. Ateikite, pirškite, o linksnius ir
sweiki ilgai mano drapanas dėwėsite. L. GOLDIN.

11 SOUTH MAIN ST. SHENANDOAH PA.

KRAUCZISZKAS KROMAS

JONO MIELDAŽIO.

Daran uniformas ir kitokias drapanas wisokiū mados;
prekia (czienin) yra nuderinama; drapanos ant orderio.
Draugyseziū drapanas galima gauti wisokios mados. Wisos
aptaisas yra padaromas geriausiai.

6 E. CENTRE ST. SHENANDOAH PA.

Dr. J. W. McCauley

DAKTARAS & CHIRURGAS,

ant EAST OAK ST., SHENANDOAH Pa
arti Operos Namu; buwęsis d-ro Shadle office.

Thomas Slattery,

CZEBATU IR CZEWERYKU KROMAS

PIGIAUSIAS MIESTE.

Turiu naujo taworo ant \$ 5000 wertybės ir par-
duodu už tiek, kiek jis kasztuoja pabrūke.

Dėl sulopymo priimu pagal reikalę.

Namuose Beddels Brick, skersai paczto

W. CENTRE STREET SHENANDOAH PA.